

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

«Κάντε το όπως το Ισραήλ». Την ίδια φράση ακούω και ξανακούω από Ελληνες και ξένους γνώστες της ελληνικής πραγματικότητας, οι οποίοι αγαπούν τον τόπο και θεωρούν ότι έχει μπροστά του μια μεγάλη ευκαιρία. Το ίδιο λέει μονότονα κάθε φορά ο πρωθυπουργός του Ισραήλ στους Ελληνες ομολόγους του, προσθέτοντας ότι, «αν μου δίνατε τα μυαλά σας, θα μπορούσα να διπλασιάσω το ΑΕΠ σας σε μερικά χρόνια».

Τι κοινό έχουμε με το Ισραήλ; Εχουμε μια μεγάλη Διασπορά, η οποία κρατάει τους δεσμούς της με την πρώτη της πατρίδα. Διαθέτουμε εκπληκτικά μυαλά, εντός και εκτός συνόρων, τα οποία πρωταγωνιστούν παγκοσμίως στην έρευνα, στην επιχειρηματικότητα, στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας. Αντιμετωπίζουμε μια μεγάλη απειλή εθνικής ασφάλειας και χρειαζόμαστε επειγόντως να αναπτύξουμε μια νέα αμυντική βιομηχανία που θα βασίζεται σε τεχνολογίες αιχμής. Αυτά είναι τα κοινά μας.

Τι έκανε σωστά το Ισραήλ; Η κυβέρνησή του αποφάσισε να δημιουργήσει το Silicon Wadi, τη δική του, δηλαδή, Silicon Valley. Εδωσε, λοιπόν, φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις και ταυτόχρονα δεσμεύθηκε ότι για κάθε δολάριο που επενδύει κάποιος στην υψηλή τεχνολογία, το κράτος του Ισραήλ θα έβαζε το ίδιο ποσό. Θεσμοθέτησε τη συνέργεια ανάμεσα στο εκπαιδευτικό σύστημα και στη νέα επιχειρηματικότητα. Πάντρεψε τον τομέα αυτόν με την αμυντική βιομηχανία του. Το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό, όπως όλοι γνωρίζουμε.

Ηλθε η ώρα να κάνουμε κάτι ανάλογο. Οι Ελληνες του brain drain θέλουν, σε μεγάλο βαθμό, να επιστρέψουν στον τόπο τους. Η κρίση του κορωνοϊού τούς έφερε ίσως πιο κοντά μας. Ο τομέας της τεχνολογίας, είτε στην ανάπτυξη software είτε στη βιοτεχνολογία, δεν απαιτεί τεράστιες πάγιες επενδύσεις. Δεν μιλάμε για βιομηχανικές επενδύσεις περασμένων δεκαετιών. Και, βέβαια, τώρα πια είδαμε ότι σε αυτούς τους κλάδους η δουλειά μπορεί να γίνεται από το σπίτι, με τηλεδιασκέψεις και με απίθανα ευέλικτους τρόπους. Κάποιος μπορεί εύκολα να εργάζεται στην Αθήνα και να συσκέπτεται με κάποιον στην Ινδία.

Το ίδιο ευέλικτο είναι πια και το κεφάλαιο. Ενας Έλληνας με καλές ιδέες μπορεί να σηκώσει χρήματα από το Λονδίνο ή τη Νέα Υόρκη.

Για να γίνει αξιόπιστη μια τέτοια πρωτοβουλία θα χρειαστεί να πάρουμε μερικές γενναίες αποφάσεις. Το καθεστώς που διέπει αυτές τις νέες επενδύσεις θα πρέπει να είναι ειδικό και να έχει συμφωνηθεί από τα μεγάλα κόμματα ευθύνης. Κανείς δεν επενδύει σε μια χώρα όπου η φορολογία αλλάζει όποτε αλλάζει υπουργός, ούτε καν

κόμμα. Θα χρειασθούν εγγυήσεις για την επίλυση δικαστικών διαφορών, ίσως και με την προσφυγή σε ξένο δίκαιο, γιατί κανένας σοβαρός επενδυτής δεν θα περιμένει δέκα χρόνια ταλαιπωρίας στα ελληνικά δικαστήρια για να μάθει την έκβαση της υπόθεσής του. Θα πρέπει, τέλος, να κάνουμε μόδα αυτή τη νέα επιχειρηματικότητα στη νέα γενιά και παράλληλα να μάθουμε να παίρνουμε ρίσκα, ή, αλλιώς, να αποδεχόμαστε την αποτυχία σαν ένα αναγκαίο βήμα προς την επιτυχία.

Μπορούμε να τα επιτύχουμε όλα αυτά με λίγο κοινό νου, στοχοπροσήλωση και εθνική συνεννόηση.

Ας το κάνουμε όπως το Ισραήλ, να φτιάξουμε τη Silicon Κοιλάδα...

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 7.6.2020](#)